

Екологічна та соціальна політика

АТ «Райффайзен Банк»

(Витяг з Політики)

ЗМІСТ:

Перелік абревіатур	3
Визначення	5
1. Система управління екологічними та соціальними ризиками (ESMS)	6
1.1. Принципи оцінки.....	6
1.2. Екологічна та соціальна оцінка кредитних проєктів.....	7
1.2.1. E&S оцінка Кредитних проєктів в рамках програми кредитування ФРП.....	9

Перелік абревіатур

Абревіатура	Визначення
BREEAM	Метод оцінки екологічної ефективності та рівня енерговитрат будівельних конструкцій
CA	Ресурсозберігаюче землеробство
CAPEX	Капітальні витрати
CF	Фонд гуртування
CO2	Вуглекислий газ
DNSH	Принцип «не завдай значної шкоди»
EAFRD	Європейський аграрний фонд сільського розвитку
ЄІБ	Європейський інвестиційний банк
EMFF	Європейський фонд морського та рибного господарства
EPC	Сертифікат енергоефективності
ERDF	Європейський фонд регіонального розвитку
ESG	Довкілля, соціальна сфера та корпоративне управління
ESF	Європейський соціальний фонд
E&S	Екологічний та соціальний
ESMS	Система управління екологічними та соціальними ризиками
ЄС	Європейський Союз
FSC	Лісова опікунська рада
GCPP	Рентабельність продукції клієнтів групи
GICS	Система класифікації промисловості
ICMA	Міжнародна асоціація ринків капіталу
МФК	Міжнародна фінансова корпорація
КПЕ	Ключовий показник ефективності
LEED	Лідерство в енергетичному та екологічному проектуванні
LMA	Асоціація кредитного ринку
MIGA	Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій, один з п'яти інститутів Групи Світового Банку
MSS	Мінімальні соціальні гарантії
ОЕСР	Організація економічного співробітництва та розвитку
PEFC	Програма схвалення систем сертифікації лісів
РБІ	Райффайзен Банк Інтернешнл АГ
ЦО РБІ	Центральний офіс Райффайзен Банк Інтернешнл АГ
МСП	Малі та середні підприємства
SPO	Висновок другої сторони
SPT	Цільовий показник ефективності сталого розвитку
RBI Group	Банківська Група Райффайзен
ЄБРР	Європейський Банк Реконструкції та Розвитку
IFC	Міжнародна Фінансова Корпорація (International Financial Corporation), один з п'яти інститутів Групи Світового Банку

Абревіатура	Визначення
DFC	Міжнародна фінансова корпорація розвитку США (U.S. International Development Finance Corporation)
ФРП	Фонд Розвитку Підприємництва України

Визначення

ESG Підрозділ – підрозділ, який відповідає за управління екологічними, соціальними та корпоративними ризиками в Банку - Управління екологічної, соціальної та корпоративної відповідальності.

Система управління екологічними та соціальними ризиками (ESMS) – це комплекс процедур, політик і практик, які організація використовує для ідентифікації, оцінки, моніторингу та мінімізації екологічних та соціальних ризиків у своїй діяльності. Допомагає забезпечити відповідність законодавчим вимогам та стандартам, а також поліпшити стійкість та соціальну відповідальність організації.

Екологічні та соціальні ризики (E&S ризики) – це потенційні негативні впливи, які діяльність, проєкти або рішення організацій можуть спричинити на навколишнє середовище та суспільство. Ці ризики можуть включати забруднення повітря, води та ґрунту, втрату біорізноманіття, зміну клімату, а також соціальні впливи, такі як переміщення населення, порушення прав людини, негативний вплив на здоров'я та безпеку місцевих громад та працівників. Управління цими ризиками спрямоване на їх зменшення або усунення для досягнення стійкого розвитку.

Екологічна та соціальна оцінка (E&S оцінка) – це процес систематичного аналізу і оцінки потенційних екологічних і соціальних впливів, пов'язаних з веденням господарської діяльності, реалізацією проєкту або програми. Мета процесу полягає у виявленні, прогнозуванні та оцінці як позитивних, так і негативних наслідків, а також у розробці стратегій для управління, пом'якшення або усунення негативних впливів і оптимізації позитивних результатів. Цей процес передбачає врахування думок зацікавлених сторін (сторін які можуть зазнати впливу) та дотримання правових і нормативних вимог.

Кредитний проєкт – запит клієнта на отримання кредитного фінансування його поточної діяльності, встановлення ліміту овердрафту, випуск документарних продуктів (гарантій, векселів, тощо), отримання інвестиційного фінансування, випуск кредитних карток тощо.

Екологічна та соціальна критичність проєкту ("ESG Critical") – це ступінь потенційного впливу проєкту на навколишнє середовище та суспільство. Вона оцінює, наскільки значущими можуть бути екологічні та соціальні наслідки проєкту, враховуючи такі фактори, як масштаб і характер впливу, вразливість постраждалих екосистем і громад, а також здатність проєкту до управління цими впливами. Висока критичність вимагає більш ретельного аналізу та управління для запобігання або зменшення негативних наслідків.

Значний вплив – це суттєва зміна стану навколишнього середовища або соціально-економічного стану громад, викликана діяльністю, проєктом або подією. Такий вплив може бути позитивним або негативним і часто має довготривалі, масштабні або незворотні наслідки. Значний вплив потребує ретельної оцінки й управління для мінімізації негативних наслідків та максимізації позитивних результатів.

Екологічне та соціальне законодавство (E&S законодавство) – законодавство України про: охорону навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, організацію трудових відносин, охорону праці тощо.

1. Система управління екологічними та соціальними ризиками (ESMS)

1.1. Принципи оцінки

Усі проєкти, що фінансуються Банком, мають бути структуровані відповідно до вимог цієї Політики.

Банк розглядає та аналізує E&S ризики та наслідки проєкту, що фінансується, у повній відповідності до вимог RBI Group, національного законодавства, а також належної міжнародної галузевої практики.

Додатково до підходів цієї Політики, на період існування договірних зобов'язань Банку перед фінансовими установами та інститутами (MIGA, ЄБРР, IFC, DFC, ФРП тощо), Банк здійснює оцінку E&S ризиків проєктів, керуючись та дотримуючись вимог E&S Стандартів відповідних установ та інститутів, а також інших E&S умов відповідних договорів.

Банк зобов'язується дотримуватися прав людини у проєктах, що фінансуються Банком. Банк повинен вимагати від клієнтів у їх комерційній діяльності поважати права людини, уникати порушення прав інших осіб та усувати несприятливі ризики та впливи у сфері прав людини, спричинені комерційною діяльністю клієнтів. Банк постійно вдосконалює проєкти, які він фінансує, відповідно до належної міжнародної практики і намагатиметься поступово зміцнювати процеси виявлення та усунення ризиків у сфері прав людини під час оцінки та моніторингу проєктів. Банк вимагатиме від своїх клієнтів визначення будь-яких потенційних непропорційних несприятливих впливів, пов'язаних з гендерною ознакою, і розробки заходів щодо їх зменшення. Банк також вимагатиме від своїх клієнтів вжиття заходів для ефективного запобігання та боротьби з будь-якими формами насильства, домагань, включаючи сексуальні домагання, експлуатацію та жорстоке поводження, насильство за статевою ознакою, булінг, залякування та/або експлуатацію.

Банк вимагатиме від своїх клієнтів визначення уразливих груп населення або груп, які можуть зазнати непропорційного впливу від проєктів, а також розробки та вжиття відповідних заходів пом'якшення, щоб постраждалі особи не зазнали непропорційного впливу. Це включатиме оцінку того, якою мірою проєкти можуть створювати проблеми, пов'язані з доступністю основних рівнів послуг для незахищених та/або уразливих груп населення, а також дозволяють бути впевненими в тому, що будуть розроблені та впроваджені ефективні схеми пом'якшення проблем доступності.

Банк визнає важливість усунення як причин, так і наслідків зміни клімату. Банк бере участь, якщо доцільно, в інноваційних інвестиціях і наданні технічної допомоги для підтримки інвестицій у безвуглецевий/низьковуглецевий розвиток та можливостей пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до них, а також визначення можливості для уникнення, мінімізації або скорочення викидів парникових газів у проєктах. Банк вимагатиме від своїх клієнтів оцінки ризиків, спричинених зміною клімату для проєктів, а також підтримуватиме своїх клієнтів у розробці заходів з адаптації до клімату та кліматично нейтральних інвестицій, а також в управлінні ризиками, спричиненими зміною клімату.

Банк вимагає від своїх клієнтів обережного підходу до охорони, збереження, управління та сталого використання природних ресурсів. Клієнти повинні забезпечити, що відповідні проєкти передбачатимуть заходи щодо захисту та, за можливості, покращення екосистем і біорізноманіття, яке вони підтримують, з метою уникнення чистих втрат біорізноманіття, а також для сталого управління та використання живих природних ресурсів.

Банк зобов'язується дотримуватися принципів прозорості, підзвітності та залучення зацікавлених сторін, а також сприяти прийняттю та реалізації цих принципів своїми клієнтами.

Банк вимагатиме від своїх клієнтів дотримання чинних вимог національного законодавства в сфері охорони навколишнього природного середовища, щодо інформування громадськості

та громадських консультацій, визначення потенційних постраждалих від проєктів та/або зацікавлених у них осіб, а також розробки та впровадження механізму подання скарг. Відповідні зобов'язання з боку клієнтів мають бути сформульовані та відображені в типових формах банківських договорів.

Відповідно до характеру та масштабу, а також екологічних і соціальних ризиків та наслідків проєкту, Банк заохочуватиме своїх клієнтів розкривати достатню інформацію про ризики та наслідки, які виникають у зв'язку з проєктами, взаємодіяти із зацікавленими сторонами у змістовний, ефективний, інклюзивний та культурно прийнятний спосіб і враховувати відгуки, надані під час такої взаємодії.

Банк будуватиме партнерські відносини з клієнтами, щоб допомогти їм підвищити цінність їхньої діяльності, покращити довгостроковий сталий розвиток і зміцнити їхній потенціал екологічного та соціального менеджменту. Банк співпрацюватиме з міжнародними фінансовими установами, державними органами, неурядовими організаціями та іншими експертними асоціаціями та організаціями для сприяння екологічному та соціальному сталому розвитку на національному чи галузевому рівні в Україні.

Банк шукатиме всі можливості для нарощування потенціалу для розгляду та управління екологічними та соціальними ризиками, впливами, а також для створення та підтримки ефективної Системи управління екологічного та соціального менеджменту (ESMS).

1.2. Екологічна та соціальна оцінка кредитних проєктів

Усі запити від клієнтів сегменту Micro, SME, Corporate (Midmarket, Large, International) на отримання кредитного фінансування для реалізації інвестиційних проєктів або фінансування поточної діяльності проходять E&S оцінку з метою виявлення, аналізу та врахування E&S ризиків цих проєктів при прийнятті рішення щодо їх фінансування.

Процес розгляду Кредитних проєктів, який представлено нижче, покриває клієнтів із статусом кредитного ризику «Standard», «Pre-workout» та клієнтів зі статусом «Workout».

В ході оцінки Кредитних проєктів аналізуються E&S ризики проєкту, господарської діяльності клієнта, а також спроможність клієнта ефективно управляти відповідними ризиками.

Процедура E&S оцінки включає в себе наступні етапи:

- 1. Перевірка відношення до списку заборонених галузей.** E&S оцінка починається з перевірки відношення Кредитного проєкту та діяльності клієнта до видів діяльності, які заборонено фінансувати з E&S міркувань відповідно до стандартів RBI Group, а також фінансових установ-партнерів Банку: ЄБПП, MIGA, IFC, DFC, ФРП, тощо (далі – Exclusion List). Exclusion List партнерів Банку застосовується до тих Кредитних проєктів, які реалізуються в межах програм кредитування між Банком та відповідною установою. У разі належності Кредитного проєкту чи господарської діяльності клієнта до переліку заборонених до фінансування видів діяльності, подальший розгляд Кредитного проєкту та проведення його E&S оцінки припиняється. Перелік видів діяльності, які містяться в Exclusion List, наведено у [Додатку 1](#) до цієї Політики.
- 2. Перевірка на дотримання вимог Секторальних Політик RBI Group.** На початковому етапі оцінки також аналізується відповідність Кредитного проєкту та господарської діяльності клієнта вимогам релевантних Секторальних політик RBI Group (Thermal Coal, Tobacco, Oil & Gas, Real Estate, Construction, Steel, тощо).
- 3. Визначення категорії E&S ризику проєкту.** Після завершення початкового оцінювання, проєкт відноситься до однієї з чотирьох категорій E&S ризику з метою визначення характеру та обсягу подальшої E&S оцінки. Ця категоризація проводиться з урахуванням

характеру, розташування, специфіки та масштабу проекту, а також значущості його впливу на навколишнє природне середовище та безпеку і здоров'я населення:

- Категорія «А». Визначений міжнародними фінансовими установами список проектів, які потенційно можуть призвести до значних негативних E&S наслідків та потребують комплексної оцінки E&S ризиків.
- Категорія «Високий ризик». Проекту присвоюється ця категорія, якщо він може призвести до потенційно суттєвих негативних E&S наслідків, включаючи прямі та сукупні E&S впливи, які є новими та додатковими, і на момент класифікації їх неможливо ідентифікувати чи оцінити. Проекти, віднесені до цієї категорії, потребують комплексної оцінки E&S ризиків..
- Категорія «Середній ризик». Проекту присвоюється ця категорія, якщо його потенційний негативний E&S вплив є, як правило, локальні та/або легко ідентифікується та усувається за допомогою ефективних заходів пом'якшення.
- Категорія «Низький ризик». Проекту присвоюється ця категорія, якщо його потенційні негативні E&S наслідки є мінімальні або відсутні взагалі.

Розподіл проектів за категоріями E&S ризику згідно цієї класифікації наведено у [Додатку 3](#) до цієї Політики.

4. Перевірка відповідності національному E&S законодавству. На цьому етапі здійснюється аналіз відповідності діяльності клієнта та проекту вимогам законодавства в сфері екології, трудових відносин та охорони праці. Здійснюється перевірка наявності необхідних дозвільних документів та їх аналіз. Також оцінюється репутаційний ризик клієнта та проекту з точки зору E&S факторів на основі публічно доступної інформації, а також даних отриманих від клієнта. Аналізу підлягає інформація про аварійні ситуації, нещасні випадки, судові спори та застосовані до клієнта заходи відповідальності за порушення норм E&S законодавства або завдання шкоди довкіллю та здоров'ю і безпеці місцевого населення, скарги на діяльність клієнта від місцевого населення, та від інших осіб, які зазнали впливу від проекту або діяльності клієнта, які мале місце за останні два роки та існують на поточний момент.

5. Комплексна оцінка E&S ризиків. Обсяг оцінки на цьому етапі залежить від категорії E&S ризику Кредитного проекту та включає в себе аналіз поточних та потенційних E&S ризиків Кредитного проекту, оцінку наявності у клієнта достатньої системи менеджменту та ресурсів для ефективного управління ними, зокрема достатність вжитих або запланованих заходів для їх уникнення, пом'якшення та компенсації.

Кредитні проекти, які реалізуються в межах програм кредитування між Банком та фінансовими установами, додаткова оцінюються на відповідність умовам E&S Стандартів відповідних фінансових установ.

Банк здійснює E&S оцінку Кредитного проекту на основі інформації, отриманої від клієнта, інших компетентних органів, а також з інших публічних джерел. Протягом перевірки Клієнт повинен забезпечити надання належної інформації для проведення Банком E&S оцінки відповідно до цієї Політики.

Якщо оцінка виявляє невідповідність практиці ведення господарської діяльності або реалізації проекту вимогам E&S законодавства або вимогам стандартів міжнародних фінансових установ, Банк разом з клієнтом визначають заходи та дії, для усунення таких розбіжностей, та узгоджують План коригувальних заходів з чіткими кінцевими термінами його виконання. План коригувальних заходів включає в себе опис виявлених розбіжностей, заходи

усунення та строк їх здійснення. За необхідності цей план включається в кредитну угоду, що укладається між сторонами.

Процедура оцінки вимагає від клієнтів визначення осіб, на яких можуть вплинути відповідні проекти та які можуть бути зацікавлені у цих проектах, оприлюднення достатньої інформації про ризики і впливи, що виникають у зв'язку з проектами, а також проведення із цими особами консультацій у змістовний та культурно прийнятний спосіб. Зокрема, Банк звертає увагу клієнтів на необхідність взаємодіяти з особами, на яких впливають їх проекти, відповідно до їхніх потенційного впливу та рівня суттєвості.

Банк проводить регулярну оцінку та моніторинг проектів, які він фінансує, щодо цілей цієї Політики, і ступінь такого моніторингу відповідає характеру E&S ризиків, пов'язаних з проектами. Банк використовує різні механізми екологічного моніторингу, включаючи періодичні екологічні звіти та інші звіти про хід виконання робіт, які надає клієнт, відвідування об'єкта співробітниками Банку або відповідними консультантами, а також періодичний контроль третіми сторонами (від імені Банку).

1.2.1. E&S оцінка Кредитних проектів в рамках програми кредитування ФРП

Усі Кредитні проекти в рамках державної програми кредитування «Доступні кредити 5-7-9% будуть проходити оцінку E&S ризиків відповідно до умов цієї Політики та E&S Стандартів Світового банку №1-10 відповідно до вимог ФРП, які будуть діяти на момент прийняття рішення щодо фінансування Кредитного проекту.

E&S оцінка здійснюється при розгляді нових Кредитних проектів та при перегляді суми та строку фінансування за діючими кредитними угодами.

Процедура E&S оцінки Кредитних проектів включає в себе наступні етапи:

- 1) [Перевірка належності до списку заборонених видів діяльності \(Exclusion List\);](#)
- 2) [Ідентифікація та оцінка E&S ризиків;](#)
- 3) [Класифікація E&S ризику;](#)
- 4) [Розробка Плану коригувальних заходів;](#)
- 5) [Прийняття рішення про фінансування з урахуванням результатів E&S оцінки;](#)
- 6) [Моніторинг та інформування з E&S питань.](#)

Етап 1. Перевірка належності до Exclusion List.

На цьому етапі E&S оцінки Кредитного проекту здійснюється перевірка відношення проекту та діяльності клієнта до списку видів діяльності, які заборонено фінансувати з точки зору E&S міркувань відповідно до E&S підходів RBI Group, MIGA та ФРП (Exclusion List). Перелік видів діяльності, які відносяться до Exclusion List, наведено у [Додатку 1](#) до цієї Політики.

Якщо проект або діяльність клієнта відносяться до Exclusion List, подальший розгляд Кредитного проекту та проведення його E&S оцінки припиняється.

Етап 2. Ідентифікація та оцінка E&S ризиків.

На другому етапі E&S перевірки здійснюється ідентифікація та комплексна оцінка поточних та потенційних E&S ризиків, пов'язаних з проектом та діяльністю клієнта, а також оцінка наявності у клієнта достатньої системи менеджменту та ресурсів для ефективного управління та контролю відповідними ризиками.

Обсяг E&S оцінки Кредитного проекту залежить від характеру, масштабу та специфіки проекту, а також значущості його впливу на довкілля та безпеку і здоров'я населення.

В ході комплексної E&S оцінки Кредитного проекту, Банк аналізує відповідність діяльності клієнта та проекту вимогам E&S законодавства, шляхом перевірки наявності та аналізу

необхідних дозвільних E&S документів, а також оцінює публічно доступну інформацію та дані від клієнта про інциденти та події E&S характеру, які мали місце за останні два роки та існують на поточний момент, а саме: аварійні ситуації, нещасні випадки, судові спори та застосовані до клієнта заходи відповідальності за порушення норм E&S законодавства або завдання шкоди довкіллю та здоров'ю і безпеці місцевого населення, скарги на діяльність клієнта від місцевого населення, та від інших осіб, які зазнали впливу від проєкту або діяльності клієнта.

Для проведення оцінки E&S ризиків Кредитного проєкту використовується Форма комплексної E&S оцінки, наведена у [Додатку 7.7](#) до цієї Політики, яка заповнюється клієнтом за участю та шляхом консультації з Банком.

Виїзд на місце ведення бізнесу клієнта з E&S перевіркою фахівцями Банку або залученими зовнішніми експертами здійснюється за рішенням Банку та залежить від характеру, масштабу, специфіки проєкту, значущості його впливу на довкілля та безпеку і здоров'я населення, а також ідентифікованих поточних чи потенційних E&S ризиків, пов'язаних з проєктом та/або діяльністю клієнта.

Етап 3. Класифікація E&S ризику.

За результатами проведеної E&S оцінки, враховуючи характер, масштаб, специфіку проєкту, а також значущість його впливу на довкілля та безпеку і здоров'я населення, проєкту присвоюється одна з чотирьох категорій E&S ризику відповідно до [принципу, описаному у розділі 2.2](#) цієї Політики. Така категоризація Кредитного проєкту здійснюється за допомогою класифікації проєктів за категоріями E&S ризику, наведеною у [Додатку 3](#) до цієї Політики.

Етап 4. Розробка Плану коригувальних заходів.

Якщо оцінка виявить невідповідність/прогалини у практиці ведення господарської діяльності клієнта або реалізації проєкту вимогам E&S законодавства, вимогам цієї Політики або вимогам E&S стандартів Світового Банку, Банк разом з клієнтом визначає заходи та дії, для усунення таких розбіжностей, та узгодять План коригувальних заходів (далі – ПКЗ) з чіткими кінцевими термінами його виконання.

ПКЗ буде містити опис виявлених розбіжностей, заходи усунення, строк їх здійснення, та включатиметься в кредитну угоду, що буде укладена між Банком та клієнтом.

Типова форма ПКЗ наведена у [Додатку 10](#) до цієї Політики.

Етап 5. Прийняття рішення про фінансування з урахуванням результатів E&S оцінки.

Усі рішення щодо фінансування Кредитних проєктів приймаються на основі результатів проведеної E&S оцінки.

З цією метою уповноваженим представникам Банку для прийняття рішення щодо фінансування Кредитних проєктів у складі повного пакету документів надається заповнена [Форма комплексної E&S оцінки, яку наведено у Додатку 7.7 до цієї Політики.](#)

Уповноважені представники Банку ухвалюють рішення про фінансування Кредитних проєктів, враховуючи екологічні і соціальні ризики та проблеми, викладені у Формі комплексної E&S оцінки, яку наведено у [Додатку 7.7 до цієї Політики](#), зокрема, приймається до уваги інформація про суттєві E&S ризики (якщо такі є), а також ПКЗ, застосовний до Кредитного проєкту.

Етап 6. Моніторинг та інформування з E&S питань.

Протягом періоду фінансування моніторинг виконання ПКЗ буде здійснюватися на періодичній основі залежно від характеру, масштабу та специфіки Кредитного проєкту, а також суттєвості виявлених E&S ризиків, пов'язаних з проєктом та діяльністю клієнта.

Якщо за результатами моніторингу буде виявлено недотримання клієнтом ПКЗ, Банк вимагатиме оновлення ПКЗ, а клієнт буде зобов'язаний продовжувати впровадження оновленого ПКЗ, з метою усунення виявлених невідповідностей у строки, вказані в ньому.

Банк буде проводити моніторинг виконання клієнтом ПКЗ до успішного завершення всіх заходів, зазначених в ньому.

Моніторинг виконання ПКЗ включатиме в себе перевірку документів та/або, за необхідності, відвідування господарських об'єктів клієнта фахівцями Банку та/або зовнішніми експертами.

Також, протягом періоду фінансування, Банк буде виявляти та аналізувати зміни у господарській діяльності клієнта. Заходи, які будуть визначені як необхідні для управління змінами, будуть інтегровані до ПКЗ, а їх реалізація буде контролюватися Банком в рамках періодичного E&S моніторингу.

Додатково до механізму моніторингу, від клієнта буде вимагатися повідомляти Банк про значні E&S інциденти та нещасні випадки, які відбуватимуться на господарських об'єктах клієнта.

Форма повідомлення про E&S інциденти, яку має використовувати клієнт для інформування Банку, наведена у [Додатку 11](#) до цієї Політики.